

Những hoạt động vui vẻ được tiếp diễn cho tới chiều muộn. Chàng trai trù mẩn nhìn về phía mẹ vợ rồi từ từ đứng lên và rút ví ra. Anh chân thành nói: “Mẹ! Vì tất cả tình yêu mẹ dành cho bữa tiệc này, con nợ mẹ bao nhiêu nhỉ?”. Khi sự im lặng bao trùm không khí của buổi tiệc, anh giơ xấp tiền lên và nói: “Mẹ nghĩ 300 đô-la có đủ không? Không! Có lẽ con nên gửi mẹ 400 đô-la!”

Một ly rượu đỏ, bà mẹ vợ đứng dậy, mặt đỏ bừng bừng; cô chị dâu ném cho anh cái nhìn giận dữ và đứa cháu gái thì bật khóc. Buổi Lễ Tạ ơn năm sau, có vẻ, sẽ là một bữa tối lạnh lẽo trước màn hình tivi.

Chuyện gì đang xảy ra ở đây vậy? Tại sao một lời đề nghị trả tiền trực tiếp lại làm cho bữa tiệc mất vui như thế? Như Margaret Clark, Judson Mills và Alan Fiske⁹ đã đưa ra giả thuyết rằng chúng ta sống đồng thời trong hai thế giới khác nhau – một với các quy chuẩn xã hội chiếm ưu thế, và một với quy chuẩn thị trường tạo ra các quy tắc. Các quy chuẩn xã hội bao gồm những yêu cầu thân thiện giữa con người với con người như: Anh/chị có thể làm ơn giúp tôi chuyển chiếc ghế bành này ra chỗ khác được không? Anh/chị làm ơn giúp tôi thay lốp với?... Các quy chuẩn xã hội được bọc kín trong bản chất xã hội và nhu

⁹ Margaret Clark: Nhà văn, Tiến sĩ giáo dục, tác giả của hơn 100 cuốn sách về các mối quan hệ, các vấn đề xã hội, tình bạn, tình yêu...

Judson Mills: Nhà sản xuất phim, diễn viên điện ảnh người Mỹ.

Alan Fiske: Giáo sư, Tiến sĩ Tâm lý học và Nhân loại học thuộc Đại học Chicago.